

Årsberetning 2025 - årsmøtet 2026

Enebakk historielag er 1 av 17 lag under paraplyen Romerike historielag.

Vi betaler kontingent for våre medlemmer til RH – se våre vedtekter §2

MEDELMER

Ordinære medlemmer 170

Husstandsmedlemmer 7

Ungdomsmedlemmer 0

Æresmedlemmer 4

Antall medlemmer – **totalt pr 31.12.25 181**

Det har vært noe frafall, men også tilskudd, slik at vi ender opp med samme tall som for 1 år siden .

STYRET

NAVN	VERV / PERIODE	OPPGAVER
Marit Busengdal	Leder - på valg 2025	Arrangemet
Nils Butenschøn	Nestleder – på valg	Kommunal kontakt Arbeidsgruppe (Forvaltning, bevaring, formidling og utvikling av kulturminner)
Niels Knagenhjelm	Gjenvalgt 2025	Bygdetunet Kontor-arkiv- minnesamling Hjemmeside
Egil Holstad	Gjenvalgt 2025	Hjulmakerverkstedet Kalender Arbeidsgruppe (Forvaltning, bevaring, formidling og utvikling av kulturminner)
Gro Grinde	På valg	IGN Hjemmeside Digital vandring Arbeidsgruppe (Forvaltning, bevaring, formidling og utvikling av kulturminner)
Anette Dehli	Sekretær Gjenvalgt 2025	
Ola Hansen	På valg	Bygdetunet
William Sheer	1.vara Gjenvalgt 2025	Kalender Facebook
Andreas Sundby	2 vara På valg	Arbeidsgruppe (Forvaltning, bevaring, formidling og utvikling av kulturminner)
Hovel Heiaas	3 vara	Revisor

	På valg	

OPPGAVER UTENFOR STYRET	
Per G. Solli	Kasserer
Helene Wattum	Instagram

VALGKOMITE	
Johan Ellingsen	leder
Bjørn Mikkelsen	
Inger A. Braathen	

AKTIVITETER - 2025

Måned	Aktivitet	Sted
Januar		
Februar 12	Slektsgransking Bjørn Sandbekk 	Frivillighetens Arena
27	Digital løype Mjær	Mjær Ungdomsskole
Mars		

6	Årsmøte	Frivillighetens Arena
<p>April 8</p> <p>22</p> <p>24</p>	<p>Gubbegruppa, Marit fortalte fra Historielaget</p> <p>Befaring</p> <p>Kurs i smiing Ved Pål Abrahamsen /T. Håkenstad</p>	<p>Enebakk Bygdetun</p> <p>Bygdetunet</p>
<p>Mai 8</p> <p>14</p> <p>23</p> <p>24</p> <p>26</p>	<p>Markering av Frigjøringsjubileet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Johan Ellingsen • Halvor Hektoen • Brødrene Grøholt • Magne Barbøl • Arild Aambø • Michael Furulund <p>Digital løype Kibus</p> <p>Leder besøkte Lier Bygdetun</p> <p>Tur til Modum Bad og Blaafarveværket</p> <p>Inspirasjonsmøte om utvikling av Enebakk Bygdemuseum</p>	<p>Kultursalen</p> <p>Ungdomsskolen, Kirkebygda</p> <p>Frivillighetens Arena</p>
<p>Juni 5 (fremskyndet pga pinse)</p> <p>29</p>	<p>Markering av unionsoppløsningen. Invitert av Ski Historielag/Nordre Follo Forsvarsforening</p> <p>Åpent Bygdetun</p>	<p>Ski</p> <p>Bygdetunet</p>
<p>Juli 6, 13, 20</p> <p>27</p>	<p>Åpent bygdetun</p> <p>Olsok gudstjeneste</p>	<p>Bygdetunet</p> <p>Bygdetunet</p>

August 3, 10, 17	Åpent bygdetun	Bygdetunet
21	Guri Hjeltnes «Hvorfor så mye strid om andre verdenskrig? Hva betyr okkupasjon og krig for oss i dag?» Bygdedagen	Kultursalen Bygdetunet Viksaga Samarbeid med Enebakk Husflidslag
23	Konkurranse – Enebakks beste kake	
26	Åpent hjulmakerverksted	Borgveien 29, Ytre Enebakk
Sept 2	Førpremiere – filmen «Blücher». Arrangør: Ski hl, Frogn hl .og Nordre Follo forsvarsforening.	Ski – Odeon Enebakk historielag ble invitert
Okt 29	Historien om Politihelikopteret og Luftambulansen ved Einar Holstad	Kultursalen
Nov 29	Julemarked	Kirkebygda
Des 4	Julemøte Gårdens historie ved Vilde Eriksen Bjerknæs	Østenbøl gård

Til enkelte av våre arrangementer har vi tatt betalt. Vi har valgt å ta differensiert betaling for medlemmer og ikke-medlemmer.

IGN

Gro Grinde er redaktør og har følgende redaksjonsgruppe: Inger Hilde Killerud, Bjørn Mikkelsen og Niels Knagenhjelm.

IGN kom ut med 4 nr. i 2025

IGN trykkes fortsatt hos Aksell

IGN har vært tilgjengelig på Biblioteket.

Konkurranse på siste side, med bra respons.

KALENDER

Kalendergruppa har bestått av William Sheer (leder), Egil Holstad, Bjørn Mikkelsen, Niels Knagenhjelm og Inger A. Braathen.

Det er med stolthet vi kan si at ungdommer ved Mjær ungdomsskole også i år har bidratt til årets kalender .

Alle ordinære medlemmer har fått 1 eks hver, delt ut sammen med IGN nr4/25.

Annonsører har fått 1 eks hver.

Kalenderen har blitt brukt som jule/nyttårs hilsen fra EH.

Kalenderen ble trykket hos Aksell.

INFORMASJONSKANALER INTERNETT

1 – HJEMMESIDEN TIL ENEBAKK HISTORIELAG

Nettredaktører Niels Knagenhjelm og Gro Grinde

Hjemmesiden har adressen : www.enebakk-historielag.no

Hjemmesidens målsetting er at den skal være et informasjonssenter for lagets medlemmer og andre interesserte (som f.eks. media) samt videreformidle informasjon om hva laget til enhver tid befatter seg med.

På lagets hjemmeside kan man bestille bøker, blader, fotografier og selvfølgelig bli medlem av Enebakk historielag.

På hjemmesiden finner man en interaktiv database over kulturminner i Enebakk.

Hjemmesiden er linket fra kommunens hjemmeside, samt en rekke andre historielag og organisasjoner. Vi ble i november rammet av hacking, det har gjort det vanskelig for oss, i desember fikk vi delvis kontroll over problemet, men vi sliter enda.

2 – FACEBOOK

Adr. er: www.facebook.com/enebakkhistorielag

Administrator William Sheer

Pr 1.januar har vi 1219 følgere, en økning på 34 fra i fjor.

3 – INSTAGRAM

Administrator Helene Wattum Larsen

Adr. er: [enebakk_historielag](https://www.instagram.com/enebakk_historielag)

198 følgere, en økning 22 fra i fjor

BYGDETUNET/VIKSAGA – Niels Knagenhjelm

BYGDETUNET

Vask og klargjøring av tunet.

Ble utført av Cecilia Knagenhjelm.

Åpent bygdetun

Søndagsåpent fra St.Hans t.o.m. Bygdedagen.

Olsokgudstjeneste.

Som vanlig hadde vi åpent bygdetun.

Oppgradering av lys på Bygdetunet.

På høsten fikk vi oppgradert sikringsskapet av Strømsborg Elektro som installerte overspenningsvern og automatsikringer, så dagens skap er up to date.

Samtidig skiftet vi ut alle spottene i samtlige rom + stabbur og smia, satt opp LED striper som gir et meget behageligere lys. Vi belyste også peis og skap på kjøkkenet. Vi har også begynt med merking av alle objekter og inventar.

Arild Buer, William Sheer og Niels K.

Bygdedagen.

Ble gjennomført som vanlig med åpent bygdetun og Viksaga.

Vi hadde åpent hovedhus, stabbur og smia var i bruk av unge «smeder».

Kjona er ikke tilgjengelig pga ødelagt inngangsparti.

Som vanlig hadde vi salg av kaffe og vaffel.

Viksaga

Vi har fått inn en ny utstiller, som har fått det lille siderommet, det har medført at vi måtte tømme dette rommet. Vi har etter beste evne flyttet den utstillingen til den innerste veggen (mot syd) på Viksaga. Dette gjør at selve utstillingen kanskje blir litt rotete med for mange objekter, og avleder den Viksaga utstillingen, men som vi ser det alt hører sammen.

Det mangler fremdeles klima kontroll. Rommet er tørt, hvilket er ugunstig for de utskårede figurene

Befaring med kommunen er etterspurt, ble gjennomført 22 april. Flere ting ble påpekt, kun førstehjelp er gjort på / rundt vindu ,1 etasje mot elven

KULTURMINNEVERN – Niels Knagenhjelm

1. Enebakk historielags arkiv
2. Innsamling av lokalhistorisk materiell fra Enebakk
3. På folkemunne.

MÆRLI FELEA/NOTER

STATUS INNLEVERTE GJENSTANDER TIL OPPBEVARING ved AKERSHUS MUSIKKRÅD.

Rapport til årsmøte i Enebakk historielag:

Det er ingen stor endring fra forrige år. Notebøkene og fela blir fortsatt oppbevart i lokalene til Akershus musikkråd på Kjeller. Notebøkene oppbevares i syrefrie esker i musikkrådets lagringsmagasin. Fela etter Christian Mærli er oppbevart i eget feleetui på samme sted. Viser ellers til rapport fra 2022 under:

Samlingen består per i dag av fela til Christian Mærli samt to notebøker etter hans far, Kristen Mærli.

I tillegg ble det i 2021 levert nok en notebok til oss fra Marit Busengdal som ble funnet i en skuff på Bygdetunet.

Dette er en gammel fiolin-skole (notebok nr. 3) som sannsynligvis har tilhørt Kristen Mærli, (stavet Meli), da dette navnet står skrevet inn for hånd.

De to første notebøkene ble avfotografert ved Museene i Akershus (MiA) i 2021 og den siste ble avfotografert i 2022.

Akershus musikkråd ved folkemusikkonsulent Marianne Tomasgård har tatt initiativ til avfotograferingen.

Både fela og de originale notebøkene er oppbevart i Akershus musikkråd sine lokaler på Kjeller etter avtale med Enebakk historielag.

HJULMAKERVERKSTEDET – Egil Holstad

Hjulmakerverkstedet i Borgveien 29

Kommunestyret annullerte vedtaket fra 2009 om å flytte verkstedet til opprinnelig sted.

Istedet vedtok de å flytte verkstedet til Kirkebygda ved skolen eller Bygdetunet.

Historielaget lanserte ide om *Kultur akse*. Kommunen likte dette og innkalte til et bredt møte. Det ble opprettet en gruppe som skulle arbeide med dette og fremmet en sak til kommunestyret i 2025.

Det ble ingen spesifikke avklaringer om hjulmakerverkstedets plassering i den saken.

Åpent Hjulmakerverksted i forbindelse med Kulturdagene, 26. august 2025.

Hjulmakerverkstedet i Borgveien 29 hadde åpent i forbindelse med Kulturdagene 2025.

Det var en givende omvisning tross bare 3 besøkende.

Det var 2 familier som spurte om å få besøke verkstedet, de kom hver sin dag i september.

Dokumentasjon av verksted og utstyr.

Det skal lages en film som dokumenterer verkstedet. Prosjektet startet i desember 2025 og skal slutføres i 2026. I denne forbindelse blir det en del ekstra arbeid med vedlikehold og reparasjoner på reimene.

I perioden 15. desember 2025 til 6. januar 2026 har det vært ubudne gjester i verkstedet. Både båndsak og sirkelsag er brukt. Båndsaga ble ødelagt i tillegg til at reimer var ødelagte. Vedkommende hadde ikke ryddet etter seg, blant annet var det mye sagflis under sagene.

Forvaltning, bevaring, formidling og utvikling av kulturminner - Nils Butenschön

Arbeidet med forvaltning av sentrale kulturminner i Enebakk

Historielagets arbeidsgruppe for forvaltning av kulturminner i Enebakk har i 2025 deltatt i en kommunalt oppnevnt arbeidsgruppe med mandat til å komme med forslag på dette saksområdet til kommunestyremøtet 08-12-25.

EHL kunne ikke delta i utarbeidelsen av utvalgets endelige innstilling, men leverte egne forslag som ble vedlagt utvalgsrapporten. Historielagets deltakelse baserte seg på tidligere vedtak i kommunestyret som legger føringer for en helhetlig forvaltning av kommunens kulturminner. I den forbindelsen hadde EHL fått utarbeidet et planforslag for bygnings- og arealmessige tiltak for Bygdetunet og områdene omkring. Et sammendrag av denne planen inngikk i EHL's vedlegg.

Vedtaket i kommunestyremøtet 8. desember har følgende hovedpunkter:

- *Kulturminner innlemmes i videreutviklingen av den aktive utendørs møteplassen på «Gamleskolen» i Kirkebygda. En svalgang gjennom Ignaveien 20A blir helårs gjennomgang til Bygdetunet. Viksaga utstillingen blir synliggjort gjennom vindusrekke for alle som går gjennom. Det jobbes videre med forslag i dette punktet og i punktene 2, 3, og 4 i et forprosjekt for å klargjøre tekniske og økonomiske forhold, og å se tiltakene i sammenheng med vurderinger av kommunale bygg i LØP.*
- *Enebakk kommune overtar «Veterinærsamlingen» etter distriktsveterinær Grøholt, som plasseres i rom vegg i vegg med Viksaga i Ignaveien 20A.*
- *Hjulmakerverkstedet flyttes til oppgradert tidligere «Røde Kors»-bygg i Ignaveien.*

- *Eiendommen i Borgveien blir en del av kommunen eiendomsportefølje uten knytning mot hjulmakerverksted.*
- *Det etableres to tur-runder langs kulturminner og arkeologiske funn, i Ekebergdalen og rundt Støttumåsen i samarbeid med grunneiere.*
- *Det lages en samlet oversikt over kulturminner i Enebakk som synliggjøres på kommende turkart og digitalt på relevante nettsteder.*
- *Forutsetning for gjennomføring av vedtakene 1 til 6 er bidrag fra frivilligheten og tilskudd/støtte fra for eksempel en sparebankstiftelse.*
- *Ungdomsrådet skal være delaktig gjennom hele prosessen med videreutviklingen av møteplassen ved Ignaveien 16-36.*

Historielagets videre arbeid med saken

Styret foreslår at arbeidsgruppa videreføres for å bringe klarhet i hva som ligger av tiltak i flere av disse punktene. For EHL ligger det fast at vi ønsker å få gjennomslag for en mer helhetlig plan etter de linjene som ligger i tidligere vedtak i kommunestyret og som følges opp i EHLs vedlegg.

EHL tok i 2025 initiativ til å etablere Enebakk Bygdemuseum som ramme for en samlet forvaltning av bygninger og samlinger som omfattes av tidligere vedtak i kommunestyret. Et bredt sammensatt interimsstyre ble da opprettet for å arbeide med disse planene. En slik løsning forutsetter aktiv deltakelse fra kommunen, noe som viser seg lite sannsynlig. Historielaget vil nå invitere interimsstyret og andre interesserte til å diskutere en revidert plan. Den bygger på et konsept som allerede er godt innarbeidet, nemlig Enebakk kulturakse.

Forslaget er at Historielaget og interimsstyret inviterer aktuelle samarbeidspartnere til å etablere Venneforeningen Enebakk kulturakse. Formålet er å knytte sammen og samordne foreninger og institusjoner som har tilhørighet eller interesser i å utvikle tiltak og aktiviteter i det historiske sentrumsområdet fra Prestegården i vest til Ignarbakke i øst. På denne måten vil middelalderkirken og kirkens sentrale rolle i bygdas historie bli bedre integrert i arbeidet med forvaltningen av vår felles historie.

Innenfor rammen av en slik venneforening vil det ligge godt til rette for å involvere frivilligheten og, ikke minst, Ungdomsrådet i utviklingen av varierte aktiviteter. Et slikt bredere initiativ vil også være et viktig med sikte på å mobilisere støtte og finansiering av konkrete tiltak.

KOMMUNAL KONTAKT

- Vi har kontakt med både enhetsleder kultur og kultur/frivillighetskordinator
- Det ble endelig kommunal befarings på Bygdetunet.
- Vi deltok på kommunens «Leve hele livet»
- God dialog med Biblioteket. De selger IGN og kalendere
- Vi har kommet med innspill til nye veinavn i kommunen

SPØRSMÅL -

- Få spørsmål, dreier seg stort sett om hvor ulike steder er.

EKSTERN KONTAKT

- Felles arrangement med Kirken og Husflidslaget.
- Nabokommuners historielag har fått invitasjon til våre arrangementer
- Informasjon fra andre lag har blitt lagt ut på våre kanaler.
- Vi har deltatt på Romerike Historielags årsmøte.
- Kulturvernrådet – Ang digitalisering av bilder og annet materiell

GAVER

- Vi søkte , og fikk støtte fra Sparebankstiftelsen ,til dokumentasjon av Hjulmakerverkstedet.
- Vi søkte , og fikk støtte fra Sparebankstiftelsen, til kurs i smiing
- Vi fikk overlevert en gammel melke separator. Den har ikke vært i bruk i Enebakk, men giveren hadde gode minner knyttet til Enebakk.

ANNET-

- Vårt kontor har vært åpent for interesserte, onsdager fra kl 15 til 18.
- Vi har åpnet for flere omvisninger i samlingene